

คำวินิจฉัยของ นายศักดิ์ เตชะชาญ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓๔/๒๕๔๘

วันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๔๘

เรื่อง ศาลแพ่งส่งคำโต้แย้งของจำเลย ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ กรณีประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ มาตรา ๒๗๑ ถึงมาตรา ๒๕๐ และประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๔ และมาตรา ๒๐๔ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ และมาตรา ๓๐

ศาลแพ่งโดยสำนักงานศาลยุติธรรม มีหนังสือลงวันที่ ๕ กันยายน ๒๕๔๗ ส่งคำร้องของบริษัท วิ.เอส.เอ. การเกษตร จำกัด จำกัด เลขที่ ๑ ในคดีหมายเลขคำที่ ง. ๕๘/๒๕๔๕ ระหว่าง บริษัทเงินทุน เกียรตินาถ จำกัด (มหาชน) โจทก์ กับบริษัท วิ.เอส.เอ. การเกษตร จำกัด จำกัด เลขที่ ๑ ซึ่งเป็นผู้ร้อง กับพวก รวม ๒ คน ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่าบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ มาตรา ๒๗๑ ถึงมาตรา ๒๕๐ และประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๔ และมาตรา ๒๐๔ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ และมาตรา ๓๐ หรือไม่

ข้อเท็จจริง สรุปว่า คดีหมายเลขคำที่ ง. ๕๘/๒๕๔๕ มีบริษัทเงินทุน เกียรตินาถ จำกัด (มหาชน) เป็นโจทก์ฟ้องบริษัท วิ.เอส.เอ. การเกษตร จำกัด ผู้ร้อง เป็นจำเลยที่ ๑ ให้รับผิดชอบตามสัญญากู้ยืม กู้ประกัน ตัวเงิน จำนอง โอนสิทธิเรียกร้อง สืบเนื่องจากผู้ร้องซึ่งเดิมใช้ชื่อว่า บริษัท วิ.เอส.เอ. โฮลดิ้ง จำกัด ได้ทำสัญญากู้ยืมเงินจากบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ ศรีมิตร จำกัด (มหาชน) จำนวน ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท เมื่อผู้ร้องรับเงิน ผู้ร้องได้ออกตัวสัญญาใช้เงิน และนำที่ดินจำนองประกันหนี้พร้อมทั้งดอกเบี้ย โดยมี นายวีระวัฒน์ ชลวณิช จำเลยที่ ๒ ในคดีดังกล่าวเป็นผู้รับอาวัลประกันการชำระเงินตามตัวสัญญาใช้เงิน หลังจากที่ออกตัวสัญญาใช้เงินและรับเงินกู้แล้ว ผู้ร้องได้ชำระดอกเบี้ยให้จนถึงวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๔๐ และคงค้างชำระเงินต้นทั้งหมดพร้อมทั้งดอกเบี้ยตั้งแต่วันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๔๐ เป็นต้นมา ต่อมา กระทรวงการคลังได้มีคำสั่งให้ระงับการดำเนินกิจการของบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ ศรีมิตร จำกัด (มหาชน) และคณะกรรมการองค์การเพื่อการปฏิรูประบบสถาบันการเงินได้เข้าควบคุมดำเนินการแทน โดยทำการขายทรัพย์สินเพื่อชำระบัญชีของเจ้าหนี้เดิม และได้ขายสินเชื่อ ตราสารหนี้และสิทธิเรียกร้อง กับเอกสารที่เกี่ยวข้องของเจ้าหนี้เดิมให้แก่โจทก์ โจทก์จึงได้รับโอนทั้งสิทธิและหน้าที่ของเจ้าหนี้เดิม ที่มีต่อผู้ร้องและจำเลยที่ ๒ ทั้งหมด ซึ่งโจทก์ได้แจ้งให้ผู้ร้องและจำเลยที่ ๒ ทราบถึงการโอนดังกล่าวแล้ว

โดยให้ผู้ร้องและจำเลยที่ ๒ ชำระหนี้ที่ค้างชำระต่อโจทก์ แต่ผู้ร้องและจำเลยที่ ๒ เพิกเฉย โจทก์จึงฟ้องเป็นคดีดังกล่าวเพื่อบังคับให้ผู้ร้องและจำเลยที่ ๒ ชำระหนี้ที่ค้างให้แก่โจทก์พร้อมทั้งบังคับจำนอง

ผู้ร้องให้การในคดีที่ถูkfฟ้อง สรุปได้ว่า โจทก์ไม่มีสิทธิเรียกดอกเบี้ยเกินอัตราร้อยละ ๑๕ ต่อปี การบอกกล่าวการโอนสิทธิเรียกร้องไม่ชอบ และยื่นคำร้อง ลงวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๖ ว่า ภายหลังที่ก่อนนี้ได้มีวิกฤตทางเศรษฐกิจทำให้การชำระหนี้กลายเป็นพันวิสัย ตามคำวินิจฉัยที่ ๑/๒๕๔๑ ของศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ร้องควรได้พักการชำระหนี้ชั่วคราวจนกว่าเหตุสุดวิสัยจะจบสิ้นลง หรือจนกว่าค่าเงินบาทจะกลับมามีค่าอยู่ที่ ๒๕ บาทต่อเหรียญสหรัฐอเมริกา การที่โจทก์ฟ้องให้ผู้ร้องและจำเลยที่ ๒ ชำระหนี้เป็นการฟ้องขอให้ศาลนำบทบัญญัติประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ และมาตรา ๒๗๑ ถึงมาตรา ๒๕๐ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๔ และมาตรา ๒๐๔ มาใช้บังคับกับผู้ร้อง ในขณะที่วิกฤตทางเศรษฐกิจยังไม่จบสิ้น ซึ่งผู้ร้องควรได้รับความคุ้มครองตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๘ มาตรา ๑๕๐ มาตรา ๒๐๕ มาตรา ๒๑๕ และเป็นการขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑ มาตรา ๓ มาตรา ๔ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ โดยเฉพาะมาตรา ๓ และมาตรา ๓๐ ขอให้ศาลแพ่งส่งให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ มาตรา ๒๗๑ ถึงมาตรา ๒๕๐ และประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๔ และมาตรา ๒๐๔ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ และมาตรา ๓๐ หรือไม่

ศาลรัฐธรรมนูญรับคำร้องไว้ดำเนินการตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๖ และรับไว้พิจารณาวินิจฉัย

พิจารณาแล้ว ในส่วนข้อโต้แย้งที่ว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ และประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๔ และมาตรา ๒๐๔ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ และมาตรา ๓๐ หรือไม่ นั้น ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยที่ ๘๗/๒๕๔๗ ลงวันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๔๗ วินิจฉัยไว้แล้วว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ และประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๔ และมาตรา ๒๐๔ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ และมาตรา ๓๐ จึงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยในประเด็นนี้อีก

คงมีประเด็นที่จะต้องพิจารณาวินิจฉัยเพียงว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๗๑ ถึงมาตรา ๒๕๐ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ และมาตรา ๓๐ หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า การที่ผู้ร้องได้ทำสัญญากู้ยืมเงินและรับเงินไปจากผู้ให้กู้ซึ่งเป็นคู่สัญญา โดยออกตัวสัญญาใช้เงินและนำที่ดินจำนองประกันไว้ และมีผู้ค้ำประกัน ต่อมาผิคนัดไม่ชำระหนี้ตามสัญญา โจทก์ซึ่งเป็นเจ้าหนี้ผู้รับโอนสิทธิเรียกร้องจากเจ้าหนี้เดิมสามารถใช้สิทธิฟ้องผู้ร้องขอให้ศาลบังคับชำระหนี้ได้ตามบทบัญญัติของมาตรา ๕๕ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งบัญญัติไว้ในภาค ๑ บททั่วไป ลักษณะ ๓ อันว่าด้วย คู่ความ ว่า “เมื่อมีข้อโต้แย้งเกิดขึ้น เกี่ยวกับสิทธิหรือหน้าที่ของบุคคลใดตามกฎหมายแพ่งหรือบุคคลใดจะต้องใช้สิทธิทางศาล บุคคลนั้นชอบที่จะเสนอคดีของตนต่อศาลส่วนแพ่งที่มีเขตอำนาจได้ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายแพ่งและประมวลกฎหมายนี้” การฟ้องคดีจึงเป็นการที่เจ้าหนี้มาฟ้องบังคับเอากับลูกหนี้อันเป็นไปตามวิธีการของการบังคับชำระหนี้โดยปกติทั่วไปของการใช้สิทธิทางศาลตามกฎหมาย ซึ่งหากเป็นเวลากายหลังที่ศาลมีคำพิพากษาแล้ว และลูกหนี้ตามคำพิพากษาหรือผู้แพ้คดีไม่ปฏิบัติตามคำพิพากษา บทบัญญัติแห่งภาค ๔ ลักษณะ ๒ ที่ว่าด้วยการบังคับคดีตามคำพิพากษาหรือคำสั่ง ซึ่งอยู่ในหมวด ๑ หลักทั่วไป มาตรา ๒๗๑ ถึงมาตรา ๒๕๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ถึงจะนำมาใช้บังคับเพื่อให้เกิดการชำระหนี้ตามคำพิพากษา ดังจะเห็นได้จากมาตรา ๒๗๑ ที่บัญญัติว่า “ถ้าคู่ความหรือบุคคลซึ่งเป็นฝ่ายแพ้คดี (ลูกหนี้ตามคำพิพากษา) มิได้ปฏิบัติตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลทั้งหมดหรือบางส่วน คู่ความหรือบุคคลซึ่งเป็น ฝ่ายชนะ (เจ้าหนี้ตามคำพิพากษา) ชอบที่จะร้องขอให้บังคับคดีตามคำพิพากษาหรือคำสั่งนั้นได้ภายในสิบปีนับแต่วันมีคำพิพากษาหรือคำสั่งโดยอาศัยและตามคำบังคับที่ออกตามคำพิพากษาหรือคำสั่งนั้น” เป็นต้น บทบัญญัติของมาตราต่อ ๆ ไป ก็เป็นเรื่องเกี่ยวกับการบังคับคดีตามคำพิพากษาทั้งสิ้น ซึ่งเป็นเวลากายหลังที่ศาลมีคำพิพากษาแล้วเช่นกัน กรณีตามคำร้องคดีของโจทก์และผู้ร้องยังอยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาลชั้นต้น คดียังมิได้พิพากษาหรือมีคำสั่งศาลให้โจทก์หรือผู้ร้องชนะคดีหรือแพ้คดี ดังนั้นบทบัญญัติมาตรา ๒๗๑ ถึงมาตรา ๒๕๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง จึงยังมีใช้เป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลจะใช้บังคับแก่คดีตามที่รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ในการที่ศาลจะใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายบังคับแก่คดีใด ถ้าศาลเห็นเองหรือคู่ความโต้แย้งว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้นต้องด้วยบทบัญญัติมาตรา ๖ และยังไม่มีความวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินั้น ให้ศาลรอการพิจารณาพิพากษาคดีไว้ชั่วคราวและส่งความเห็นเช่นนั้นตามทางการเพื่อศาลรัฐธรรมนูญจะได้พิจารณาวินิจฉัย” แต่อย่างไรก็ดี ไม่จำเป็นต้องพิจารณาวินิจฉัยว่าประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๗๑ ถึงมาตรา ๒๕๐ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ และมาตรา ๓๐ หรือไม่

อาศัยเหตุผลดังกล่าว จึงวินิจฉัยว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ และ
ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๔ และมาตรา ๒๐๔ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ
มาตรา ๓ และมาตรา ๓๐

นายศักดิ์ เตชชาชาญ
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ